

Wiktor Teofil Gomulicki

Urodził się 17 października 1848 r. w Ostrołęce, zmarł 14 lutego 1919 r. w Warszawie - poeta, powieściopisarz, autor powieści dla młodzieży i powieści historycznych, charakteryzujących się wiernością realiów i szczegółów obyczajowych, autor gawęd i przyczynków literackich, eseista, publicysta, badacz historii Warszawy, kolekcjoner. Był jednym z najważniejszych twórców polskiego pozytywizmu. Używał pseudonimu Fantazy.

Dzieciństwo i lata szkolne spędził w Pułtusku, gdzie uczył się w gimnazjum przy klasztorze Ojców Benedyktynów. Od 1864 r. mieszkał w Warszawie. Tu ukończył gimnazjum, a w latach 1866-1869 studiował na wydziale prawa Szkoły Głównej. Już wtedy zadebiutował jako poeta na łamach "*Tygodnika Ilustrowanego*". Nie ukończył natomiast studiów - porzucił je w 1869 r., gdy uczelnię przekształcono w uniwersytet rosyjski.

Początkowo był związany z tzw. młodą prasą pozytywistyczną. W latach 1873-1874 i 1887-1889 z redakcją "*Kuriera Warszawskiego*", w latach 1875-1888 - "*Kuriera Codziennego*". W roku 1874 redagował "*Muchę*", w 1881 - "*Kolce*", a w latach 1889-1890 "*Tygodnik Powszechny*". Współpracował też z "*Prawdą*", "*Świtem*", "*Krajem*".

W 1877 roku podróżował do Prus Wschodnich, a w 1888 - do Wenecji i Paryża, gdzie poszukiwał materiałów do biografii Cypriana Kamila Norwida. Jako jeden z nielicznych, już wówczas docenił wielkość dzieł poety i starał się je popularyzować. W 1905 roku wyjechał do Krakowa. Nawiązał kontakty z tamtejszymi kolekcjonerami.

W 1911 r. został skazany na rok twierdzy za napisanie przedmowy do opowiadania Adama Mickiewicza. Dzięki amnestii dla przestępców politycznych, uniknął kary. W 1912 r. 30-lecie jego pracy pisarskiej uczczono wydaniem obszernego wyboru jego drobnych utworów pt. *Pokłosie*.

W 1893 otrzymał od belgijskiej Akademii Sztuk, Umiejętności i Literatury medal pierwszej klasy i dyplom honorowy, a w 1918 - nagrodę literacką im. Elizy Orzeszkowej.

Zmarł w Warszawie 14 lutego 1919 r. Został pochowany na warszawskich Powązkach.

Jego syn, Juliusz Wiktor Gomulicki (1909-2006), był znanym historykiem literatury i eseistą. Prawnuk Maurycy jest cenionym grafikiem i fotografem.

Publikował od roku 1870. W następnych latach ukazały się kolejne tomy poetyckie: odznaczające się finezyjną kunsztownością formy, urozmaiconą strofika i budową wersyfikacyjną *Poezje* (1882), *Poezje* (1886), *Nowe pieśni* (1896), *Pieśń o Gdańsku* (1900), *Wybór wierszy* (1900), *Wiersze. Zbiór Nowy* (1901), *Biały sztandar* (1907), *Światła* (1919), *Pod znakiem Syreny* (1944). Był także autorem utworów o tematyce refleksyjno-filozoficznej i pacyfistycznej. Pisał o tradycjach, życiu codziennym i pięknie Warszawy (*W kamienicy Pod Okrętem*, *Schadzka*, *Warszawa wczorajsza*). Wiele wierszy poświęcił Ostrołęce, w której się urodził (*Nad błękitną moją Narwią*). Wydał kilka powieści - *Cudna mieszczka* (1897), *Miecz i łokieć* (1903), *Ciury* (1907), *Siódme amen IMC Pana Mokrzeckiego* (1910), *Car widmo* (1911), *Bój olbrzymów* (1913), *Miecz i łokieć* (1903) oraz mnóstwo felietonów.

Zbiory nowel - oddzielnie od r. 1868 (np. *Chałat, Oracz, Nieprzespany sen pani Maciejowej, Filomen i Baucis* i in.), jubileuszowy wybór nowel *Pokłosie* (1913).

Z utworów powieściowych dla młodzieży najpopularniejsze to *Niedziela Romcia* (1896) i *Wspomnienia niebieskiego mundurka* (1906), w których nie unikał wspomnień z czasów młodości spędzonych w Pułtusku.

W *Opowiadaniach o starej Warszawie* (3 t., 1900-1909, wyd. II. 2 t. 1913) pokazał, że jest epikiem stolicy Polski. Wiele ciekawych szczegółów z lat dawnych zebrał w dwóch tomach szkiców literackich: *Kłosa z polskiej niwy* (1912) i *Sylwety i miniatury literackie* (1916).

Zbiorowego wydania pism Gomulickiego i obszerniejszej oceny jego twórczości, niestety, nie napisano. Tłumaczył poezje - jako pierwszy w Polsce przekładał Charlesa Baudelaire'a (*Kwiaty zła*). Jako jeden z nielicznych autorów z tamtego okresu głosił wielkość twórczości Cypriana Kamila Norwida, zamierzał opracować jego monografię, podczas licznych podróży gromadził materiały do tego opracowania.

